

	СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СУБТРОПІЧНІ І РІДКІСНІ ПЛОДООВОЧЕВІ РОСЛИНИ» Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський) Спеціальність: <u>203 Садівництво, плодоовочівництво та виноградарство</u> Рік навчання: <u>2-й, семестр 4-й</u> Кількість кредитів ECTS: <u>5 кредитів</u> Назва кафедри: <u>Рослинництва та садівництва</u> Мова викладання: <u>українська</u>
Лектор курсу	Доктор с.-г. наук, професор Вдовенко Сергій Анатолійович
Контактна інформація лектора (e-mail)	<u>vd_sa@vsau.vin.ua</u>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Субтропічні і рідкісні плодовоовочеві рослини» є вибірковою компонентою ОПП Садівництво та виноградарство.

Загальний обсяг дисципліни 150 годин: лекції – 26 год., практичні заняття – 24 год., самостійна робота – 100 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль – залік.

Основні положення навчальної дисципліни можуть застосовуватися при проходженні практики, подальшому навчанні на магістерському рівні вищої освіти та фаховій діяльності.

Призначення навчальної дисципліни.

Освітня компонента «Субтропічні і рідкісні плодовоовочеві рослини» спрямована на забезпечення фундаментальної і практичної професійної підготовки в сфері вирощування субтропічних та рідкісних плодовоовочевих рослин у закритому ґрунті за різних технологій з метою отримання екологічно безпечної продукції.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Вивчення дисципліни «Субтропічні і рідкісні плодоовочеві рослини» має за мету сприяти набуттю відповідних умінь та навичок у вирощуванні малопоширених плодоовочевих рослин в умовах України.

Завдання вивчення дисципліни

Теоретична та практична підготовка, володіти сучасними технологіями вирощування високих врожаїв субтропічних та тропічних плодоовочевих рослин в конкретній ґрунтово-кліматичній зоні України, впливати на якість продукції, формувати єдину технологічну схему виробництва, повноцінно застосовувати різний сортимент рослин.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКИХ НАБУВАЄ ЗДОБУВАЧ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен сформувати такі програмні компетентності:

Інтегральну компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати фахові спеціалізовані складні задачі та практичні проблеми професійної діяльності у садівництві, плодоовочівництві та виноградарстві або у процесі навчання, що передбачає застосування положень і методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК1. Здатність використовувати базові знання зі спеціалізованих підрозділів аграрної науки (плідівництво, овочівництво, виноградарство, ягідництво, грибівництво, рослинництво, землеробство, селекція та насінництво, агрохімія, ґрунтознавство, механізація, захист рослин).

СК2. Здатність використовувати навички для вирощування посадкового матеріалу плодових, ягідних культур і винограду, розмноження овочевих рослин у відкритому і закритому ґрунті та грибів.

СК3. Здатність використовувати на практиці основні біологічні і агротехнологічні концепції, правила і теорії, пов'язані з плодовими, овочевими рослинами і виноградом.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

ПРН4. Порівнювати та оцінювати сучасні науково-технічні досягнення у галузі садівництва, плодоовочівництва та виноградарства.

ПРН7. Демонструвати знання і розуміння принципів фізіологічних процесів рослин в обсязі, необхідному для досягнення інших результатів навчання, передбачених освітньою програмою.

ПРН13. Проектувати та організовувати заходи вирощування високоякісної плодово-ягідної продукції та винограду відповідно до чинних вимог.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (softskills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, метод самопрезентації, робота з інформаційними джерелами), робота в команді (реалізується через: метод роботи в парах та групах), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод самопрезентації).

ПЛАН ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

N	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Призначення і будова споруд закритого ґрунту для вирощування цитрусових і субтропічних рослин	2	2	10
2	Походження, інтродукція та адаптація представників цитрусових	2	2	10
3	Технологія вирощування лимону	2	2	10
4	Технологія вирощування апельсину, мандарину	2	2	10
5	Вирощування грейпфруту, кумквату	2	2	5
6	Вирощування авокадо, ананасу	2	2	5
7	Вирощування банана в закритому ґрунті	2	2	10
8	Особливості інтродукції і адаптації вирощування луло, маслин	2	2	10
9	Особливості інтродукції і адаптації вирощування мушмули	2	2	10

10	Технологія вирощування пепіно, ананасу в закритому ґрунті	2	2	5
11	Технологія вирощування фейхої в закритому ґрунті.	2	2	10
12	Основні елементи технології вирощування хурми, чаю та черемої.	4	2	5
Разом		26	24	100

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота здобувача є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов’язкових занять час.

Самостійна робота здобувача є одним із способів активного, цілеспрямованого набуття нових для нього знань та умінь. Вона є основою його підготовки як фахівця, забезпечує набуття ним прийомів пізнавальної діяльності, інтерес до творчої роботи, здатність вирішувати наукові та практичні завдання.

Самостійна робота здобувача організовується шляхом видачі індивідуального переліку питань і практичних завдань з кожної теми, які не виносяться на аудиторне опрацювання та виконання індивідуального творчого завдання (гугл-презентації).

Виконання самостійної роботи здобувачами здійснюється під час виконання окремих завдань на практичних заняттях, вирішенні тестових завдань та виконанні індивідуального завдання.

Індивідуальне завдання повинно мати практичне спрямування та носити творчий, дослідницький, науковий характер. Тип індивідуального завдання – презентація, доповідь, наукове дослідження, ситуаційне завдання, реферат.

Під час роботи над індивідуальними завданнями, розв’язуванням задач не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними.

Види самостійної роботи

№ п/п	Вид самостійної роботи	Години	Термін виконання	Форма та метод контролю
1	Опрацювання	28	Протягом	Усне та письмове опитування,

	питань, що вносяться на самостійне вивчення		семестру	обговорення проблемних питань
2	Підготовка до лекційних та практичних занять (робота з інформаційними джерелами: опрацювання першоджерел)	20	Протягом семестру	Усне та письмове опитування, тестовий контроль, вирішення ситуаційних задач, обговорення проблемних питань
3	Індивідуальне завдання	28	1 раз на семестр	Захист індивідуального завдання, обговорення, виступ з презентацією
4	Підготовка до контрольних робіт заходів	24	2 рази на семестр	Тестування
Разом		100		

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Біологічні особливості і вирощування малопоширених овочів : навч. посібн. / О. І. Улянич, та ін. Умань : Візаві, 2018. 278 с.
2. Вдовенко С. А., Гаврись І. Л., Полутін О. О. Субтропічні і рідкісні плодовоовочеві рослини : навч. посіб. Вінниця : ТОВ «Твори», 2020. 252 с.
3. Вдовенко С. А., Паламарчук І. І. Інновації в технології вирощування овочевих рослин родини Гарбузові у відкритому ґрунті : монографія. Вінниця : Твори, 2021. 184 с.
4. Гаврись І. Л. Вдовенко С. А. Шеметун О. В. Кутовенко В. Б. Малопоширені культури закритого ґрунту : монографія. Вінниця : ТОВ «Твори», 2021. 257 с.
5. Меженський В. М., Меженська Л. О. Малопоширені плодові культури : монографія. Київ : Компрінт, 2016. 544 с.
6. Меженський В. М., Меженська Л. О., Мельничук М. Д., Якубенко Б. Є. Нетрадиційні плодові культури : монографія. Київ : Фітосоціоцентр, 2012. 80 с.
7. Меженський В. М., Меженська Л. О., Якубенко Б. Є. Нетрадиційні ягідні культури : монографія. Київ : Компрінт, 2014. 119 с.

Додаткова

1. Pantsyreva H., Tysiachnyi O., Matusyak M., Kozak Y. Influence of the Type of Root on the Rooting of *Viburnum opulus*. *Journal of Ecological Engineering*. 2024. Vol. 25, № 4. P. 238–248.
2. Вдовенко С. А. Soberalska K., Dawidowicz L. Глива легенева *Pleurotus pulmonarius* (Fr.) Quel перспективний їстівний гриб для

функціонального харчування. *Сільське господарство та лісівництво*. 2017. № 7 С. 140–149.

3. Красовський В. В.. Інтродукція та плодоношення *Ficus Carica* L. у Лісостепу України. *Ботаніка*. 2017. № 3 (70). С. 26 – 31.

4. Матусяк М.В., Панцирєва Х.В., Катеринчак Ю.С. Біоекологічні особливості вирощування рослин роду *Clematis* L. *Сільське господарство та лісівництво*. 2024. № 3 (34). С. 157–170.

5. Матусяк М.В. Особливості росту та розвитку роду *Forsythia vahl.* в умовах біостаціонару Вінницького національного аграрного університету. *Сільське господарство та лісівництво*. 2020. № 1 (16). С. 139-154.

6. Москалець В.В., Москалець Т.З., Шевчук Л.М., Францишко В.С., Барат Ю.М., Красовський В.В. Генетичний ресурс терну або терну (*Prunus spinosa* L.) з цінними господарськими ознаками для селекції на урожайність та якість. *Сільське господарство та лісівництво*. 2022. № 1 (24). С. 76–95.

7. Паламарчук І.І. Стан та перспективи вирощування плодово-ягідних рослин та винограду в умовах інтенсифікації садівництва. *Сільське господарство та лісівництво*. 2024. № 1 (32). С. 109–120.

8. Паламарчук В. Д., Тисячний О. П. Вплив площі листкової пластинки на укорінюваність зелених живців калини звичайної. *Сільське господарство та лісівництво*. 2023. № 2 (29). С. 162–171.

9. Пінчук Н., Коваленко Т. Ефективність контролю чисельності ниркового смородинового кліща (*Cecidophyopsis ribis westw.*) в різноманітних агрофітоценозах смородини чорної. *Сільське господарство та лісівництво*. 2021. № 1 (20). С. 139–154.

10. Циганська О.І. Особливості вегетативного відтворення видового різноманіття роду *Spiraea* L. в умовах закритого ґрунту тепликів на території ботанічного саду «Поділля» ВНАУ. *Сільське господарство та лісівництво*. 2024. № 2 (33). С. 185-193

Інформаційні ресурси

1. Інститут овочівництва і баштанництва. Інтернет-джерело. Режим доступу: <https://ovoch.com.ua/>
2. Офіційний сайт «МАКОШ». Мінеральне живлення рослин. URL: <https://makosh-group.com.ua/pro-kompaniyu/>
3. «ОРГАНІК-Д» URL:<https://organic-d.com.ua/pro-kompaniyu/>
4. Офіційний сайт «BTU-ЦЕНТР». Біологічні препарати. URL: <https://btu-center.com/>
5. Наукові ресурси. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: <http://nbuv.gov.ua/node/1539>
6. Електронні ресурси. Національна парламентська Бібліотека України. URL: <http://nplu.org/article.php?id=2>
7. Інститут садівництва Національної Академії Аграрних Наук України. URL:<http://sad-institut.com.ua/>

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ ДО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60 % підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10 % за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності і до 30 % підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

№ з/п	Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1		
1	Участь у дискусії на лекційних та практичних заняттях	5
2	Виконання аудиторних та домашніх завдань	10
3	Написання реферату (есе) за заданою проблематикою	5
4	Виконання контрольних робіт, тестування	5
5	Індивідуальні та групові творчі завдання (з презентацією за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проекти)	5
	Всього за атестацію 1	30
Атестація 2		
6	Участь у дискусії на лекційних та практичних заняттях	5
7	Виконання аудиторних та домашніх завдань	10
8	Написання реферату (есе) за заданою проблематикою	2
9	Виконання контрольних робіт, тестування	5
10	Індивідуальні та групові творчі завдання (з презентацією за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проекти)	5
	Всього за атестацію 2	30
	Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності	10
	Підсумкове тестування	30
	Разом	100

Якщо здобувач упродовж семестру за підсумками контрольних заходів набрав менше 35 балів, то він не допускається до заліку. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками контрольних заходів є виконання індивідуальної творчої роботи (презентації).

Під час виконання навчальних завдань, завдань контрольних заходів недопустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними, інформація про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності – достовірною; у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей мають бути посилання на джерела інформації з дотриманням норм законодавства про авторське право і суміжні права.

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих

документів як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.

Переведення балів внутрішньої 100-бальної шкали в національну здійснюється у відповідності до шкали.

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для заліку
90-100	A	зараховано
82-89	B	зараховано
75-81	C	
66-74	D	зараховано
60-65	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни